

Motie vreemd aan de orde van de dag ‘Het nieuwe duurzaam (circulair-, natuur inclusief, ecologisch/biobased) bouwen’

De gemeenteraad van Bergen op Zoom, in vergadering bijeen op 15 december 2022,

Constaterende dat:

- een nieuwe wijze van bouw dringend nodig is om de ambities voor nieuwe woningen en nieuwe ontwikkelingen binnen de gemeentegrenzen door te kunnen laten gaan zonder dat het stikstof vraagstuk grote maatschappelijke consequenties geeft aan haar inwoners, de bedrijvigheid en de ambities van haar stad;
- de Raad van State onlangs oordeelde dat de bouwvrijstelling voor stikstof uitstoot in strijd is met Europese regels waardoor stikstof die bij de bouw van projecten vrijkomt niet langer buiten beschouwing mag worden gelaten;
- de Raad van State ook in Bergen op Zoom een bouwproject (plan Poortgebied Bergsche Heide) voor een groot hotel met fastfoodrestaurants en tankstation langs de A4 blokkeerde vanwege een toename van stikstofdepositie op het door stikstof overbelaste Brabantse Wal;
- Bergen op Zoom ingesloten wordt door de natura2000 gebieden; De Brabantse wal, het Zoommeer en het Markiezaat.ⁱ

Overwegende dat

- Bergen op Zoom de ambitie heeft jaarlijks 500 woningen te bouwen, tot 7000 nieuwe woningen in 2040;
- een landelijke doelstelling geldt om in 2030 het gebruik van primaire grondstoffen met de helft te reduceren en in 2050 een volledige circulaire economie te hebben;
- Bergen op Zoom hier nog geen beleid voor heeft ontwikkeld;
- met de huidige traditionele manier van bouwen de milieunormen fors worden overschreden. Waardoor bouwprojecten dreigen te vertragen of zelfs te worden geblokkeerd. Juist voor gebieden dichtbij natuurgebieden, zoals onze gemeente, wordt bouwen zeer ingewikkeld.
- er diverse duurzame en bewezen alternatieven zijn, zoals ecologisch- en biobased bouwen, voor de conventionele bouw. Denk aan het bouwen met Cross Laminated Timber (CLT)ⁱⁱ.
- deze manier van bouwen geen invloed heeft op stikstof uitstoot en dus ook geen stikstofdeposities zal hebben in de omliggende natuurgebieden. Bouwprojecten kunnen dan zonder verdere vertraging worden uitgevoerd;
- door op deze wijze te bouwen er (stikstof) ruimte overblijft voor andere bouwprojecten, met name woningbouw;
- Bergen op Zoom, vanwege haar ligging en omringd door natura2000 gebieden, uitstekend geschikt is om in deze bouwtransitie een belangrijke rol te spelen;
- hoe langer wij wachten de urgentie enkel groter wordt om stappen te zetten naar een groene, gezonde circulaire samenleving.

Het college te verzoeken

om een versnippering van beleid te voorkomen een al omvattend parapluplan voor ‘*het nieuwe bouwen*’ op te stellen die bestaat uit:

Motie vreemd aan de orde van de dag ‘Het nieuwe duurzaam (circulair-, natuur inclusief, ecologisch/biobased) bouwen’

1. Circulair bouwen

Beleid te ontwikkelen hoe de Gemeente aan de doelstellingen van 50% in 2030 en 100% in 2050 aan circulaire bouw kan voldoen.

2. Natuur inclusief bouwen

Voor zover in 2023 nog niet opgenomen in het bouwbesluit, criteria op te stellen voor het ontwerpen van bestemmingsplannen voor natuur inclusief bouwen en op welke wijze deze kunnen worden gewaardeerd.

3. Ecologisch/Biobased bouwen

- a. Beleid te ontwikkelen om ecologische (woon)zones aan te wijzen en te ondersteunen, zodat ontwikkelingen zoals bij de Bergse poort en de markizaten doorgang vinden.
- b. In ieder geval de randen van de stad, die gebieden waar de bebouwde kom/woon- werkkernen grenzen aan natura2000- en buitengebieden, aan te wijzen als ecologische bouwzones. Waardoor de stad op een natuurlijke wijze overloopt in de omliggende natuurgebieden en projecten geen vertragingen oplopen vanwege stikstofuitstoot.

4. Ondersteuning

- a. Bij (toekomstige) ruimtelijke ingrepen een ecoloog in de ontwerpfase te betrekken die advies geeft hoe het ontwerp ecologisch vormgegeven kan worden.
- b. Te onderzoeken of binnen het programma “*Een nieuwe bouwcultuur*” van het College van Rijksadviseurs een ontwerpprijsvraag, voor biobased-, ecologisch- en natuur inclusief bouwen voor het Poortgebied Bergsche Heide, uit geschreven kan wordenⁱⁱⁱ.
- c. Binnen de gemeentelijke formatie een coördinator voor ‘het nieuwe bouwen’ aan te wijzen die voor initiatiefnemers als een centraal aanspreekpunt fungeert. Hen begeleidt en inzicht verschaft naar de diverse Nederlandse en Europese subsidiemogelijkheden voor duurzaam bouwen^{iv} en bureaucratische obstakels uit de weg neemt.
- d. Te onderzoeken hoe de gemeente vanuit een zogenoemd revolverend fonds duurzame bouw initiatieven voor met name particulieren en maatschappelijke organisaties kan ondersteunen?
- e. Een beeldvormende vergadering te organiseren waarin experts op het gebied van de verschillende nieuwe vormen van bouwen komen uitleggen hoe deze concreet kunnen worden toegepast.
- f. Deze voorstellen met de gemeenteraad te bespreken voor vaststelling.

En gaat over tot de orde van de dag.

Motie vreemd aan de orde van de dag 'Het nieuwe duurzaam (circulair-, natuur inclusief, ecologisch/biobased) bouwen'

Bijlagen: Begrippenlijst
 Literatuurlijst voor nadere toelichting

Begrippenlijst

Er is een breed scala aan terminologie om vernieuwende manieren van bouwen in relatie tot haar milieu te omschrijven. Om enigszins inzicht te krijgen wat de verschillende benamingen voor het containerbegrip duurzaam bouwen betekenen volgt een korte uitleg. Circulair bouwen, maar ook circulair slopen, gaat vooral om het hergebruik van bouwmaterialen. Bij natuur inclusief bouwen staat vooral de biodiversiteit rond de bebouwing centraal. De begrippen Ecologisch bouwen en Biobased bouwen worden vaak door elkaar gebruikt. In grote lijnen kijkt Ecologisch bouwen breed naar niet alleen natuurlijke- maar ook herbruikbare materialen en gaat ze ook over de zelfvoorzienendheid van het gebouw. Bij Biobased bouwen gaat het meer om het gebruik van natuurlijke bouwmaterialen. Producten die eerst op kunstmatige- of chemische wijzen werden vervaardigd worden vervangen door natuurlijk gegroeide materialen.

Circulair bouwen

Circulair bouwen is een vorm van duurzaam bouwen waarbij de principes van circulariteit in de bouw worden toegepast. Een gebouw is circulair als bij de bouw en het beheer voorraden in een gesloten kringloop worden gehouden, zonder schadelijke emissies naar lucht, water en bodem.

Natuurinclusief bouwen

Natuurinclusief bouwen is een vorm van duurzaam bouwen waarbij zodanig gebouwd en ingericht wordt dat een bouwwerk bijdraagt aan de lokale biodiversiteit en natuurwaarden. Het meest opvallende is het gebruik van planten voor de gevel, het dak en ook wel het interieur zodat ook de term groene architectuur voorkomt.

Ecologisch bouwen

De term 'ecologisch' heeft vaak de betekenis: *Met respect voor het natuurlijk evenwicht*. Bij ecologisch bouwen wordt met name gekeken naar de ecologie van het bouwen en het materiaalgebruik. Bij ecologisch bouwen spelen factoren als de voorraad van de grondstof, de (mogelijke) gevolgen van de winning voor het milieu en mogelijkheden voor het terugbrengen in de natuurlijke kringloop van dat materiaal een rol. Deze benadering mondt uit in het zoveel mogelijk toepassen van technieken die voorzien in zelfvoorzienend wonen, leven en werken. Belangrijke aspecten zijn het gebruik van natuurlijke of vernieuwbare grondstoffen, duurzame energie, gesloten watersystemen en dergelijke.

Biobased-bouwen

Biobased bouwen is een wijze van bouwen die gebaseerd is op de natuur. Vaak gaat het hierbij om het toepassen van biobased bouwtechnieken (skeletbouw) en het gebruik van natuurlijke en hernieuwbare biobased bouwmaterialen, zoals hout, of verschillende grassoorten. Biobased zegt iets over de oorsprong van een materiaal. Het duidt op materialen die gemaakt zijn van hernieuwbare grondstoffen en compleet of gedeeltelijk bestaan uit biologische materialen- zoals vezels, suiker(s), micro-organismen, of eiwitten.

Motie vreemd aan de orde van de dag ‘Het nieuwe duurzaam (circulair-, natuur inclusief, ecologisch/biobased) bouwen’

Het duidt er dus op dat de gebruikte materialen op natuurlijke wijze en op korte termijn (10 jaar) kunnen terug laten groeien.

Revolverend fonds

Bij een revolverend fonds is er sprake van een constructie waarbij financiële middelen beschikbaar worden gesteld in een zodanige vorm dat de middelen terugbetaald dienen te worden en er rente betaald moet worden over deze ter beschikking gestelde middelen. Mogelijke constructies zijn leningen, garanties en risicokapitaalinvesteringen. Door de aflossing komen de middelen weer terug in het revolverende fonds en kunnen deze opnieuw en dus meerdere keren (revolverend) worden ingezet. Een voorbeeld van een maatschappelijk doeleinde waarvoor dit type fondsen gebruikt kan worden zijn stedelijke transformatieprojecten.

Literatuurlijst:

<https://arch-lokaal.nl/>

<https://www.nicedevelopers.nl/sawa>

<https://www.orga-architect.nl/>

<https://narrativa.nl/biofilisch-ontwerpen-biophilic-design/>

<https://www.biobasedbouwen.nl/>

<https://denieuwedraai.nl/een-met-de-natuur-biofilische-gebouwen/>

<https://www.cirkelstad.nl/>

<https://archello.com/en/news/the-future-of-architecture-through-10-biobased-materials>

<https://erc.europa.eu/projects-figures/stories/bio-based-architecture-sustainable-living>

<https://ecochain.com/>

Motie vreemd aan de orde van de dag ‘Het nieuwe duurzaam (circulair-, natuur inclusief, ecologisch/biobased) bouwen’

i <https://www.natura2000.nl/gebieden/noord-brabant>

ii <https://www.eco-logisch.nl/kennisbank-Hout-290>

iii <https://www.collegevanrijksadviseurs.nl/>

iv <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/duurzaam-bouwen-en-verbouwen/duurzaam-bouwen>